FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
SIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 239

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, DECEMBER 12, 1972

ŠTEV. LXXIV — VOL. LXXIV

Ivan Seničar 9-12-
Terminal Tower
Room 2310
Cleveland, O. 44113

Japonska vlada se pri volitvah ni postavila

Predsedniku Tanaki so napovedovali lahko in veliko zmago, pa je ta zelo pičla. Vlada je ohranila večino, toda opozicija je močnejša.

TOKIO, Jap. — Nedeljske volitve so predsednika vlade Kakuei Tanako precej razočarale. Razlagalci političnega razpoloženja v deželi so trdili, da je Tanaka brez dvoma najpriljubljenejši predsednik vlade, kar jih je Japonska imela po drugi svetovni vojni. Volitve teh trditev niso potrdile, vlada je namreč svojo večino v parlamentu ohranila, toda precej šibkejšo, od opozicije pa sta iz volitev izšli močnejši komunistična in socialistična stranka.

Vladna liberalno-demokratska stranka je dobila 269 poslancev v parlamentu s 491 in ima torej 23 glasov večine. V starem parlamentu je imela 297 poslancev. Vlada je v njenih rokah vsa povojna leta in je vedno prepričevalno zmagovala.

Neodvisnih kandidatov je bilo izvoljenih 16 in so po večini pripadniki konservativne smeri, kot sama vlada, zato pričakujejo, da bodo glasovali z njo. S tem bo njena večina okrepljena in trdnejša.

Nepričakovano se je okrepila levičarska opozicija. Socialistična stranka, ki je ves čas druga po moči, je povečala število svojih poslancev od 87 v starem na 117 v novem palamentu. Komunisti so imeli v starem 14 poslancev, v novem jih imajo 38 in so s tem postali po moči tretja stranka. Dobili so 10.4% vseh glasov.

Sredinske stranke so izšle iz volitev oslabljene; Komei (čista vlada) je padla od 47 na 28 poslancev, demokratska socialistična stranka pa od 29 na 17 poslancev.

Predsednik vlade K. Tanaka je izjavil, da bo nadaljeval zunanjo politiko sodelovanja z ZDA in ponovil svoje načrte za obsežne domače reforme tako v pogledu čistoče zraka kot tudi na polju socialnega skrbstva. Japonska je v domačem razvoju zelo zaostala, ko se je gnala za izgradnjo svoje industrije in gospodarske moči. Prav to zanemarjanje naj bi bilo vzrok porasta levičarske opozicije.

Avstralija se pogaja s Pekingom za priznanje

PARIZ, Fr. — Tukajšnji avstralski poslanik je pretekli teden po navodilu nove avstralske vlade začel pogajanja za vzpostavo rednih odnosov med Avstralijo in Ljudsko republiko Kitajsko. V Canberri so se odločili priznati Peking in umakniti priznanje Tajpeju (nacionalni kitajski vladi).

Vojaštvo pobira odpadke v glavnem mestu Francije

PARIZ, Fr. — Včeraj je začelo po odredbi vlade vojaštvo pobirati in odvažati smeti in odpadke, ko so redni pobiralci teh objavili podaljšanje štrajka vsaj še za 24 ur. Štrajk se je začel pred 6 dnevi.

Vremenski prerok pravi;

STORMY

Ledeni dež z nevarnostjo poledice, temperatura od 25 do 30.

Novi grobovi

Joseph J. Mencin

V Mt. Sinai bolnišnici je umrl 61 let stari Joseph J. Mencin, s 17915 Dillewood Rd., rojen v Clevelandu, mož Marthe, roj, Hranilovich, oče Lorette Ramicone (Kalif.), 6-krat stari oče, brat Mary Mramor. Bil je član HKZ št. 26 in je bil zaposlen 35 let pri Addressograph-Multigraph Corp. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v sredo, ob 8.45, v cerkev sv. Jeroma ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Fred J. Springer

Zadnjo nedeljo popoldne je nenadno umrl 53 let stari Fred J. Springer z Grand Blvd., rojen v Oberlinu, O., mož Catherine, roj. Markusic, oče Denissa in Donalda (dvojčka), brat pok. Royja, Arthurja, Carla, Franka in Mrs. Joseph (Ruth) Sikorski. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v četrtek ob 10. na All Souls pokopališče. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Louis Muhic

V Euclid Manor negovališču je umrl včeraj 83 let stari Louis Muhic s 16002 Holmes Avenue, rojen v Velikem Kalu v fari Mirna peč na Dolenjskem, od koder je prišel v ZDA l. 1906, mož Jennie, roj. Novak, oče Florence in Dolores. V Evropi je imel več bratov in sester, ki pa so vsi že umrli. Pokojnik je bil zaposlen pri Jones & Laughlin Steel Co. do pred 15 leti, ko je stopil v pokoj. Bil je član ADZ št. 1 in Carniola Tent No. 1488 T.M. Pogreb bo jutri, v sredo, ob 8.15 iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda na 6016 St. Clair Avenue, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na Kalvarijo. Na mrtvaški oder bo položen danes ob dveh popoldne.

Truman boljši, ni več na "kritični" listi

KANSAS CITY, Mo. — Bivši predsednik ZDA Harry S. Truman, ki je star 88 let, je moral pretekli teden v bolnišnico zaradi težav v pljučih in slabosti srca. Stanje se mu je tako poslabšalo, da so že vsak čas pričakovali smrti. Počasi se mu je stanje izboljšalo in srce je začelo rednejše delovati.

Že v nedeljo so se mu začela pljuča čistiti in Truman od tedaj redno uživa hrano. Njegovo stanje je še vedno resno, toda neposredna nevarnost je prešla in zdravniki sodijo, da utegne obstati.

Harry Truman je bil pri polni zavesti in je odgovarjal na vprašanja svoje žene Bess in hčerke Margaret Daniel, ki sta bili pri njemu, z "yes" in "no".

Dve tajništvi porabita 63% vseh davčnih dohodkov

WASHINGTON, D.C. — Obrambno tajništvo ima zaposlenih preko milijon civilistov in bo v tekočem letu porabilo predvidoma 76.5 bilijonov dolarjev, tajništvo za zdravstvo, prosveto in socialno skrbstvo pa ima zaposlenih sicer le 119,000 ljudi, pa bo v tekočem proračunskem letu porabilo predvidoma 81 bilijonov dolarjev zveznih davčnih dohodkov.

Predsednik Nixon je na vrh obeh postavil nova moža z nalogo, da izdatke po možnosti zmanjšata. E. Richardson bo skušal to doseči v obrambnem tajništvu, C. Weinberger pa v tajništvu za zdravstvo, prosveto in socialno skrbstvo.

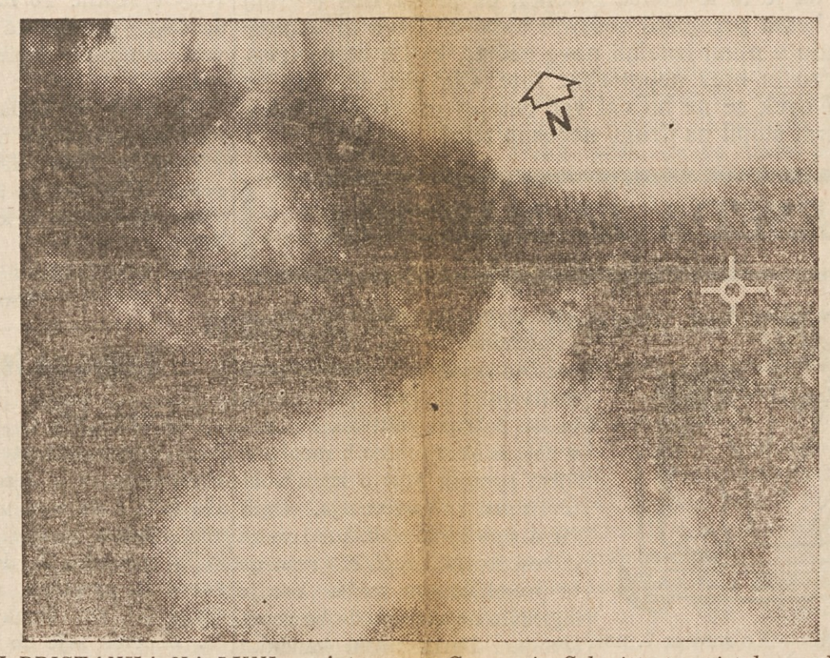

KRAJ PRISTANKA NA LUNI — Astronavta Cernan in Schmitt sta pristala v ozki dolini na vznožju gorovja Taurus, nekaj severneje od ognjeniškega žrela Littrow. Krožec s štirimi kraki kaže kraj pristanka, strelica s črko N spodaj pa kaže, kje je na sliki sever.

CERNAN IN SCHMITT OPRAVILA PO PRISTANKU SVOJO PRVO POT PO LUNI

HOUSTON, Tex. — Eugene A. Cernan in dr. Harrison H. Schmitt sta včeraj popoldne ob 2.55 pristala srečno na Luni kot šesti ameriški astronavtski par. Pristanek je bil do nekaj čevljev točno na določenem mestu, četudi leži to v ozki dolini. Cernan je vzkliknil: Challenger je pristal. Tukaj smo! Kraj pristanka je blizu jugovzhodnega roba Morja vedrine. Proti severu se dviga 5,000 čevljev visoka gora, na jugu pa 7,000 čevljev visoka. Ko sta Cernan in Schmitt pregledovala svojo lunsko ladjico in se pripravljala na stopitev na Lunino površino, je Evans v matični vesoljski ladji krožil okoli Lune, upravljal vrsto instrumentov in snemal Lunino površino.

Ob 7.05 z nekaj zakasnitve je Cernan kot prvi stopil na Lunino površino in izjavil: Rad bi posvetil prvi korak Apolla 17 vsem tistim, ki so ga omogočili. Nekaj minut za njim je stopil na Lunino površino Schmitt in se začudil množici malih vulkanskih žrel vse okoli po kraju pristanka. Celo ena od nog lunske ladje je zašla v tako vdrtino in zato ladjica malo visi naprej.

Cernon se je malo razgledal in prišel do zaključka, da bo mogoče nabrati kamne, ki so prileteli z vrha gore in obstali v dolini. Astronavta sta izvedla štiri znanstvene preskuse, med drugim sta vrtala 8 čevljev globoko v ognjeniški pepel doline, da bi dognala tok toplote na Luni.

Postavila sta televizijsko kamero na svoje lunsko vozilo, ki je nato snemalo njuno delo in gibanje. Eno uro po stopitvi na površino je Cernan postavil in razvil ameriško zastavo, Schmitt pa je to fotografiral. Televizijska kamera je vse posnela v barvi in ponesla na Zemljo.

Cernan in Schmitt sta ostala izven lunske ladje 7 ur. Opravila sta svoje prvo potovanje po Lunini površini in opravila vse predvidene naloge, predno sta se v svojem vozilu vrnila k lunski ladji in se spravila danes zjutraj vanjo počivat. Danes in jutri bosta opravila še dve po 7 ur dolgi potovanji po Lunini površini, v četrtek popoldne pa se bosta z Lune dvignila in se vrnila v matično vesolsko ladjo America, kjer ju čaka Evans.

Povratek na Zemljo je določen za danes teden ob 2.24 popoldne v Južnem Pacifiku kakih 350 milj jugovzhodno od otočja Samoa.

Peron se vrne v Španijo

BUENOS AIRES, Arg. — Zastopnik bivšega diktatorja Juana Perona dr. Hector J. Campora je zadnji teden objavil, da bo Juan Peron sredi tega tedna odpotoval iz Buenos Airesa v Peru, pa obiskal še druga glavna mesta držav Latinske Amerike, predno se bo vrnil v Španijo, kjer je preživel večino 17 let svojega begunstva.

V Madridu bo preživel praznike, pa se bo na pomlad, vsekakor pred volitvami v marcu, vrnil v Argentino, ker da ga "ta potrebuje". Vprašanje volitev je postalo nekaj dvomljivo, ker je Peron upal, da bo pripravil vojaško vlado do opustitve zahteve, da morejo kandidirati za predsednika samo oni, ki so bili letos v avgustu v Argentini in tam ostali. Peron ni med temi. Predsednik gen. Lanusse je to zahtevo odklonil.

Juan Peron se je vrnil v Argentino pretekli mesec v prepričanju, da ga bo ta sprejela navdušeno in ga vrnila tudi na vodstvo republike. Iz tega ni bilo nič in v par tednih se je pokazalo, da je navdušenje za Perona v deželi precej manjše, kot je bilo za Perona v tujini. Navdušenci in idealisti so namreč spoznali, da resnični Peron ni to, kar so si oni predstavljali, zato so se obrnili od njega.

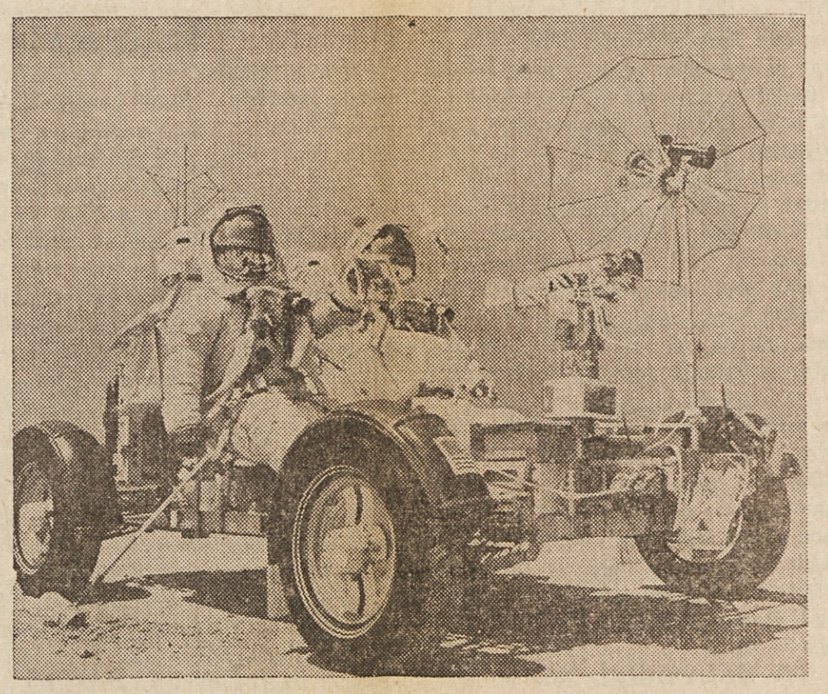

LUNSKO VOZILO Z ASTRONAVTOMA — Dr. Harrison H. Schmitt na levi na lunskem vozilu s pripravo za pobiranje lunskega kamenja in prahu, na desni poveljnik odprave Eugene A. Cernan, ki vozilo krmari. Spredaj je na vozilu nameščena televizijska kamera.

Tito v skrbeh za vpliv na delavce v tujini

Predsednik SFRJ se je postavil na stališče, naj ostanejo doma vsaj vojni obvezniki.

BEOGRAD, SFRJ. — Na tretji konferenci Zveze komunistov Jugoslavije pretekli teden je 80 let stari Tito izrazil zaskrbljenost nad "sovražno" ideologijo, ki vpliva na stotine mladih jugoslovanskih delavcev v deželah svobodne Evrope. Zahteval je, da mladi Jugoslovani,, vojni obvezniki, ostanejo doma, ker da je to nujno za varnost države.

Skupno sodijo, da je v tujini na delu od 671,000 do en milijon Jugoslovanov, od tega je polovico starih izpod 29 let. Tito je dejal, da je zunaj 300,000 mladih Jugoslovanov, vojnih obveznikov, kar je dovolj za tri armije.

"Meni se zdi, da smo posvečali preveč pažnje zaslužku tuje valute pa premalo temu, kaj pomeni, če je mlada generacija vključno strokovnjaki vojaške starosti na tujem," je dejal Tito in nato poudaril, da je za te ljudi treba dobiti zaposlitev doma. Če kdo od teh hoče iti v tujino, je treba tako prošnjo temeljito pretehtati.

Govorniki na konferenci Zveze komunistov, ki je bila predvsem posvečena vprašanju mladine, so poudarjali, da pomeni ta konferenca konec "liberalizma" v jugoslovanski komunistični politiki. Resolucija, ki je bila odobrena, podčrtava "socialistično zavest" med mladino in zagotavlja njeno vključitev v razvoj marksistične, samoupravne družbe. Istočasno obsoja malomeščansko potrošniško miselnost in vpliv cerkve na mlade ljudi.

Kubanski uradi v New Yorku in Miami napadeni

NEW YORK, N.Y. — Včeraj zjutraj zgodaj so eksplodirale bombe v dveh uradih kubanskih podejtij v New Yorku in v enem v Miami v Floridi. K sreči ni bilo nobenih človeških žrtev.

V Miami je bomba eksplodirala ob 3.30 zjutraj v VA Cuba Package Forwarding podjetju in povzročila na poslopju, v katerem je tudi Vselitveni urad ZDA, obsežno škodo.

V New Yorku je prva bomba eksplodirala ob 4.05 v Cuban Forwarding Packing Agency na zahodni gornji strani Manhattana, druga pa tri minute kasneje v okraju Queens v prostorih Calypso Travel Agency, ki je kubanska last.

Komaj je kar dvoma, da so vse tri napade pripravili kubanski begunci, ki se nočejo pomiriti s Castrovim komunističnim režimom. Boli jih, ko vidijo, da je prišlo do razgovorov med Washingtonom in Havano, ki se utegnejo razširiti v primernem času preko dogovora o postopanju z ugrabitelji letal in ladij.

ZDA bodo spet sprejele več tisoč beguncev s Kube

MIAMI, Fla. — Včeraj je po 7 mesecih prvo ameriško letalo pripeljalo sem 90 beguncev s Kube, ki jim je Castro dovolil odhod. Kubanska vlada je dovolila odhod skupno okoli 3,400 osebam, ki hočejo zapustiti Kubo.

Skupno je prešlo na tak način od leta 1965 preko 256,000 Kubancev s Kube v ZDA. Tem se jih bo sedaj pridružilo še nekaj tisoč.

Iz Clevelanda in okolice

Letne seje—

Društvo sv. Ane št. 4 ADZ ima v sredo, 13. decembra, ob 7. zvečer letno sejo v SND na St. Clair Avenue, soba št. 1. Po seji bo zabava.

Društvo Blejsko jezero št. 27 ADZ ima v četrtek, 14. decembra, ob dveh popoldne letno sejo v SDD na Waterloo Road. Na dnevnem redu je volitev odbora za leto 1973. Vse članstvo vabljeno!

Dramatsko društvo "Naša zvezda" vabi članstvo na letno sejo v četrtek, 14. decembra, ob 6.30 zvečer v SDD na Recher Avenue. Po seji bo prosta zabava.

Klub slovenskih upokojencev za Holmes Avenue okrožje ima jutri, v sredo, ob enih popoldne glavno letno sejo v Slov. domu na Holmes Avenue. Po seji bo na razpolago prigrizek in sv. Miklavž bo prišel.

BOŽIČNA VOŠČILA

Kdor bi želel voščiti BOŽIČNE PRAZNIKE in NOVO LETO svojim prijateljem in znancem preko našega lista, je prošen, da to čim preje sporoči, ker božično številko AD že pripravljamo.

Roparja umorila žensko v njenem domu—

Dva roparja sta vdrla sinoči okoli 10.45 v stanovanje Nellie Head, 1966 E. 71 St., ki je z dvema ženskam in tremi moškimi igrala karte. Roparja sta zahtevala od Nellie denar. Ko je dejala, da ga nima sta jo dvakrat ustrelila in pobegnila z okoli — 18 centi! Ta umor je 307 v letošnjem letu v našem mestu. Lani jih je bilo vse leto 260!

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Zakladni tajnik G. Shultz je včeraj objavil, da hoče zvezna vlada nadzor nad cenami in plačami ohraniti preko 30. aprila 1973, ko sedanji zakon o tem ugasne. Oblika in obseg nadzora še nista določena, določeno je le, da bo nadzor obvezen.

PARIZ, Fr. — Razgovori o končanju vojne v Indokini gredo h kraju in upajo, da utegnejo biti še ta teden zaključeni. Za danes so določeni kar trije sestanki obeh strani. Dvakrat se bodo sestali strokovnjaki, nato pa bosta Kissinger in Tho pregledala njihovo delo in skušala zravnati še preostale razlike.

SAIGON, J. Viet. — Predsednik Van Thieu je predložil premirje za božič in izmenjavo ujetnikov, pa dodal, da vojne še ne bo konec. Nekateri smatrajo to za njegov odklon podpisa dogovora, četudi bo tega dejansko sprejel.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Politični odbor glavne skupščine je odločil, naj posebna komisija proučuje dalje vprašanje skupnih ukrepov proti mednarodnemu terorizmu in s tem za bližnjo bodočnost odklonil vsak dejanski ukrep proti njemu.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$20.00 na leto; $10.00 za pol leta; $6.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$20.00 per year; $10.00 for 6 months; $6.00 for 3 months
Friday edition $6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 239 Tuesday, Dec. 12, 1972

Prodiranje v vesolje je po prvem zagonu zastalo

II.

Vse od Kennedyjeve objave načrta za polet na Luno je ves svet z zanimanjem sledil vsem uspehom ZDA in ZSSR ter te med seboj primerjal. Tedaj so govorili, da obe sili sveta tekmujeta, katera bo preje poslala človeka na Luno in bilo je dosti ugibanj in celo napovedi, ali bo prvi stopil na Luno Amerikanec ali Rus.

Ko je ameriško časopisje o tem precej razpravljalo in dopuščalo možnost ruske zmage, so bili v Rusiji o tem tiho in niso nič povedali, ali imajo sploh kak načrt poslati človeka čim prej na Luno ali ne. Svetovno tehnično časopisje je trdilo, da imajo Rusi tak načrt in da sestoji ta iz dveh vesoljskih vozil. Matična ladja naj bi krožila okoli Zemlje, od nje naj bi se pa odcepila manjša lunska ladja ter brzela z astronavti proti Luni, tam pristala, se z Lune dvignila in se vrnila do glavne matične ladje, ki bi čakala na astronavte krožeč okoli Zemlje.

Načrt je bil torej različen od ameriškega, ko lete astronavti z matično ladjo do Lune in se šele tam loči lunska ladja z dvema astronavtoma v sebi ter se spusti na Lunino površino.

Izvajanje ameriškega načrta je naglo napredovalo in je doseglo cilj, ki je Neil Armstrong stopil julija 1969 na Luno kot prvi človek. Kljub izredno zapletenim napravam in milijonom delov rakete ter vesoljskih vozil, so ta delovala v redu, astronavte pripeljala na Luno in jih od tam tudi srečno vrnila na Zemljo. Vedno nam je bilo tesno pri srcu, ko smo sledili vzletom Apollov na televiziji in vztrajno upali, da se bo vse srečno izteklo.

Ko je prišlo do eksplozije enega od kisikovih tankov na Apollo 13, je vsa dežela in z njo ves kulturni svet trepetala in se bala za življenje treh pogumnih mož. Bil je skoraj čudež, da je uspelo rešiti vse težave in trojico astronavtov pripeljati živo nazaj na Zemljo. Tedaj so se izkazale ameriška znanost, tehnična sposobnost in predvsem organizacija, saj je pri reševanju Apolla 13 sodelovalo preko 40,000 tehnikov in strokovnjakov vseh vrst v vseh delih ZDA.

Naslednji poleti Apollov so potekali v glavnem po načrtu in dosegali postavljene cilje. Tako smo prišli do zadnjega, do Apolla 17, ki bo zaključil program. Prvotno so bili predvideni še novi poleti, mislili so na ducat, pa število nato skrčili na devet in končno še to zmanjšali. Sedanja odprava je šesta, katere člani so stopili na Lunina tla.

Ko je prvi Amerikanec stopil na Lunina tla poleti 1969 in je Amerika "tekmo z Rusijo na Luno dobila", kot so nekateri pravili, je začelo zanimanje in navdušenje za polete v vesolje v široki javnosti padati. "Svetu smo pokazali", kaj zmoremo in kaj znamo, pokazali, da "nam nihče ni kos", kadar se res zazvamemo za kako reč, zato lahko malo počijemo in uživamo ob doseženih uspehih.

Skupina ljudi, politikov, sociologov, pa tudi znanstvenikov, je postavila vprašanje, če je sploh imelo smisel porabiti toliko denarja, toliko narodnih sredstev za polet na Luno, pristanek astronavtov na njej in za tistih nekaj sto funtov lunskega kamenja, ki so ga ti prinesli z Lune, ko so se vrnili na Zemljo. Pri tem so se sklicevali na Ruse, ki so poslali na Luno par robotov, ki so se tudi vrnili na Zemljo z nekaj "lunskega prahu". To jih je stalo veliko manj in pri tem niso tvegali človeških življenj.

To je bilo tudi rusko uradno stailšče, ki pa je včasih dišalo po znani zgodbi o lisici in kislem grozdju. Lisica je dejala, da grozdje ni zanič, da je kislo, ker je bilo tako visoko, da ni mogla do njega. Luna je bila za ruske kozmonavte predaleč, previsoko, zato "ni imelo smisla siliti tja". Kljub takemu stališču v onih dneh je še vedno več poznavalcev ZSSR in njenega napora v vesolju, ki sodijo, da ZSSR še vedno misli na polet svojih kozmonavtov na Luno, ko bo za to prišel čas...

V ZDA se je razvila široka razprava o tem, ali je sploh raziskavanje vesolja in prodiranje vanj v dosedanjem obsegu smiselno, koristno in potrebno. Prenekateri so začeli govoriti in pisati proti temu programu, ker da imamo doma veliko preveč nujnih potreb, za katere ni denarja, ko ga trošimo za nepotrebno prodiranje v vesolje. Pod vplivom teh razprav in poudarjanja potreb doma, ko smo bili najbolj zapleteni v vietnamsko vojno, je Kongres začel omejevati sredstva za raziskavo vesolja in za prodiranje vanj. Predsednik Nixon je vendar ohranil vsaj jedro napora za nove načrte, da ne bi šlo vse, kar je bilo v zadnjih desetih letih doseženo, v pozabo, da ne bi v skrbi za trenutne, nujne domače potrebe, opustili in izgubili izpred oči to, kar utegne biti na dolgo roko le še odločilno za bodočnost Amerike in vsega sveta!

Ko se bodo vrnili astronavti Cernan, Schmitt in Evans na Zemljo, bo morda poteklo četrt stoletja ali celo več, predno bo znova stopila človeška noga na Luno. Polet na kak planet, v mislih imajo Mars, je še veliko bolj oddaljen. Za odpravo na Mars je potrebno drugačno vesoljsko vozilo, veliko večje in z drugo pogonsko silo. NASA ima izdelane že kar precej podrobne načrte, toda Kongres za enkrat ni voljan te načrte sprejeti in žrtvovati za njihovo izvedbo 30 do 40 bilijonov dolarjev tekom prihodnjih 12 let.

Za enkrat je prvi zagon vneme za prodiranje v vesolje minul, toda zagovorniki raziskavanja in prodiranja v vesolje — med njimi niso le znanstveniki, ampak tudi vojaki — trdijo, da je to le konec začetka, da prehajamo v zrelo dobo, ko bomo premislili sedanje napore, žrtve in uspehe ter v skladu z njimi izdelali nove načrte, ki jih bomo izvajali smotrno in brez nepotrebne ihte. Človeški duh ne bo miroval, človek se ne bo dal več omejiti na svojo Zemljo, ko je enkrat stopil na drugo nebesno telo!

BESEDA IZ NARODA

Joliet, Ill. — Ko sem se 7. novembra vračal z volišča, sem jo mahnil k Juretu v vas, da mi bo povedal, kako kaj letošnji "cviček" brca in diha, katerega smo zmleli in iztisnili iz letošnjega grozdja. Tam sem našel že Nicka, ki se je živahno pogovarjal z Juretom o volitvah in politikarjih. Ko sem ga vprašal, kako se cvičkovo življenje v sodčkih obnaša, me je Jure popeljal v spodnji "štuk" in pokazal, da še vedno po malem vre in diha in da letos ne bo še za na mizo ob sv. Martinu, ki bo čez tri dni, to v tistem tednu.

Nick se je kar malo kislo obrnil in je najbrže sam pri sebi na tiho gordnjal čez sv. Elija, ki je letos nad vinogradi po svetu močno ropotal, preveč vode izlival na nje in v mnogih krajih jih zasuval še s točo. Zato grozdje letos ni take kvalitete za dober cviček, kakor je v dobrih, za grozdje ugodnih letih.

Bara, ki je medtem ravno prišla doli s kuhinje, je dejala:

"Nič se kislo ne držite, če ga ne boste na dan sv. Martina krstili, ga boste pa na Zahvalni dan, ali pa na dan sv. Miklavža."

Njen nasvet smo kot dobri in ponižni fantje in možički sprejeli, da se bomo ravnali tako.

Nick pa je nato nam pravil, da neviht nismo doživljali samo v Ameriki, ampak v starem kraju je bilo v nekaterih krajih še hujše. Omenil je, da se je mudil pred nekaj dnevi v bližnjem mestu Worth, kjer mu je njegov prijatelj rojak popravil kosilni stroj. Svak njegovega prijatelja, ki je rodom s Štajerske, se je mudil v avgustu na obisku v starem kraju. Pravi, da so imeli tam tiste dni velike nevihte, da je reka Drava poplavila obširne okolice. Toča jim je baje zbila polja, vinograde. Padala je tako debela, (kar je kar težko verjeti), od 10 do 20 centimetrov.

Pri tem pripovedovanju smo se kar spogledali. Je-li mogoče? Nick pa je dodal: "Tudi jaz sem debelo gledal, ko sem to slišal. Prijatelj v Worthu pa mu je dejal, da je bilo res tako.

Vidite, tako gre, nekaj nas zemljane vedno brca, nam po svoje ušesa navija, da bi bili bolj poslušni in pridni. Morda res mnogi kaj boljšega ne zaslužimo. Zato vsak po svoje plačujemo dolgove, nekaj zase, nekaj za druge. Daj Bog, da se poboljšamo, da ko bo nam poslal poziv za odhod s tega sveta, da ne bomo zgrešili kraja, kjer stoje lojtre, po katerih se pride gori nad zvezde k Njemu. Usliši nas, če smo tega vredni?!

* ZDAJ PA MAL POGLED na zadnje volitve. Mnogim niso izpadle po volji. Zakaj ne? Vzrokov in okoliščin, zakaj ne, je mnogo. Vse okoliščine so pa pomembne, le žal, da jih javnost ne skuša prav poznati pred volitvami, ampak jih zapazi vedno šele po volitvah. Pri nas v našem okraju smo z razočaranjem sprejeli vest o izidu volitev, zlasti za guvernerja. Ogilvie-a smo spoštovali, pred vsem mi vsi republikanci, kot resnega in premišljenega moža. Vse je izgledalo do volitev, da bo zopet izvoljen. Demokratski kandidat Walker pa ga je izpodnesel.

Zdaj po volitvah navajajo vzroke, kaj ga je spodneslo. Razlogi in pojasnila so za zmage ali pa poraze v vsakih volitvah. Na vse take pojave v volitvah in po njih je treba gledati, zakaj je vse izpadlo, kakor je, in kaj je vse povzročilo zmago ali poraz.

Pred štirimi leti so bile gospodarske razmere bolj vihrave, kakor so zdaj. Prejšnja državna uprava, ki je bila v demokratskih rokah, je pustila pri odhodu s položajev ne preveč polne blagajne. Ko je bil guverner Ogilvie izvoljen in prevzel vodstvo, ga je skrbelo, kje bo najti vire za dohodke, za vse razne zahteve za vzdrževanja tega in onega. To so šole, bolnišnice, drugi razni zavodi in uradi, ki jih je v državi na tisoče. Po njegovem in po nasvetih gospodarskih veščakov ni videl drugega izhoda, kakor uvesti državni dohodninski davek. Uvedba tega po državni zakonodaji pa je občutno vščipnila vso javnost države. Sprejeli so, pa ne s toplimi pozdravi v srcih. Prav to je povzročilo v javnosti nekak občutljiv izpah in srbečico, ki se ni dala popolnoma pozabiti v žepih davkoplačevalcev. Že prej je bilo dosti prijav za zvezni dohodninski davek, zdaj še to in marsikomu se je zdelo, kam pa gremo? Ali naj samo izpolnjujemo prijave za vsak groš, ki ga kje zaslužimo, in pa za vsak groš, ki ga potrošimo za kak "steak in fižol"? Vsaka sitna reč ima svoje meje ...

To in med tem so vzroki, ki so kandidatu Walkerju, ki je pešačil po našem Illinoisu zadnji dve leti in izrabil več podplatov pri pešačenju za glasovi v teh zadnjih volitvah, prinesli zmago. Za vse so pojasnila, pa so tudi za to.

Kar sem malo preje omenil, kako zadnje čase rade skakajo navzgor razne davčne mere in cene, je pred kratkim zopet objavil naš mestni svet (City Council), da bodo več računali za vodo in razno postrežbo pri oskrbovanju kanalov itd. Mali posestniki ne bodo toliko občutili, ker do 25,000 kubičnih čevljev uporabe vode ne bo poviška. Kdor in kjer je, bodo preko tega, so pa za tisto zvišali ceno za vodo od 50 do 55c za vsakih 100 kubičnih čevljev. Tako se počasi vse draži, vse stane več. Mesto in druge uprave rabijo vedno več "novacev", po karlovško povedano. Teh pa ne dobijo ne od vrabcev ne od škorcev, ki le čivkajo in kavsajo po naših vrtovih in pobirajo, kar jim ugaja po vrtovih, se pa davčne uprave spravijo nad nas davkoplačevalce in nas pocukajo za novce... Mi pa, ker smo večinoma vsi, ki smo prišli iz starega kraja, že davno pozabili, kako se vodo v škafih nosi na glavi, kakor so delale v starih časih tam okrog Kolpe in malih potokov in dotokov po Belokrajini naše belokranjske matere in po Dolenjski okrog Krke, Težkega potoka in tam okrog pred desetletji — pa mislimo, bolje dati par grošev, kakor pa nositi vodo v škafih. To nas potolaži, da nismo prehudi na poviške za vodo. Ampak v žepih se pa pozna...

Naj bo dovolj za danes o vsem tem, prihodnjič pa o čem drugem in pa kako bomo krstili cviček, ki te dni, ko to pišem, še vedno malo diha in kiha v sodčkih.

Vse lepo pozdravlja

Tone s hriba

—o—

Vabilo na letno sejo

CLEVELAND, O. — Tem potom vabim članstvo Društva Presvetega Srca Jezusovega št. 172 KSKJ, da se v velikem številu udeleži glavne letne seje, ki bo v sredo, 20. decembra, v navadnih prostorih Jugoslovanskega del. nar. doma na W. 130 St. Začetek seje ob 7. uri zvečer.

To je glavna seja, na kateri bodo podana poročila društvenega odbora za preteklo leto. Letos, kakor veste, smo obhajali zlati jubilej društva, kar je zelo lepo uspelo. Dela pa je bilo tudi dosti in smo se komaj malce odpočili. Zato je prav, da pridete na to glavno sejo tega za društvo zlato-jubilejnega leta. Kar je pri tem važno je volitev odbora za prihodnje leto. Zdaj imate priložnost izbrati uradnike po svoji volji in zamisli, najboljše seveda, dasi je bilo do sedaj kar dobro in uspešno, kar ste razvideli iz Spominske knjige, ki je bila izdana za to priliko. Ker je še nekaj knjig na razpolago, jo vsak, ki je še nima, lahko dobi. Tam bo lahko videl ves napredek društva tekom 50 let.

Pri vsem tem, da je bilo kar fletno ali dejal bi "luštno" pa ni bilo brez žalosti. Še v juniju nam je umrl Frank Lach, mož naše predsednice; v oktobru pa smo izgubili zelo dobrega člana Alojzija Šefa. Zelo dober član društva je bil, zato njegovi soprogi Mariji, ki je tudi članica našega društva, kakor tudi celi družini Šefovi naše sožalje. Dober mesec potem se je pa pri delu do smrti ponesrečil član našega društva Frank Goleš. Nesreča nikoli ne počiva.

Tako je vidite: vsem prizadetim Lahovim, Šefovim in Goležovim naše sožalje; članom in članicam društva Presv. Srca Jesusovega pa vesele božične praznike in srečno Novo leto! Na svidenje na glavni seji 20. decembra, kjer bo tudi jedača in pijača. Saj tako se je prigvišala naša predsednica Terezija Lach.

Jože Grdina, tajnik

—o—

Menda nas ima še rad

NEW YORK, N.Y. — ...vsaj tako je zgledalo na podvečer včerajšnje nedelje. Bila je to nedelja prvodecembrska. Včasih v Ljubljani, na Slovenskem, vsa meglena, takšna je verjetno tudi še zdaj! Bila pa je živahna v svojem središču, na trgu ob ljubljanski stolnici in na velikem Kongresnem trgu pred nunsko cerkvijo.

Na takšno prvodecembrsko nedeljo je bilo odprtih precej trgovin v Ljubljani. Zlasti v njenem središču. Starši so z nekimi pretvezami zamotili svoje otroke, da so ostali doma, sami pa so hiteli na trg, kjer je Miklavž razprostrl svojo semanjo kramo. Saj so temu Miklavževemu početju rekli: Miklavžev semenj.

In na Miklavžev semenj niso hiteli samo mestni ljudje, ampak tudi starši iz daljne okolice so prišli nanj, da bi srečali skrivnostnega moža, prebivavca nebesnih dvorov, plačnika otrokovih dejanj, dobrih in slabih. Mnogokrati so morali starši biti priprošnjiki za svoje otroke. Ko so sami odpustili grehe otrok, jih jim je tudi Miklavž odpustil in jim prinesel milostno darilce.

To so moji spomini na Miklavževo nedeljo, nabrani iz zakladnice doživetij mladih dni na Slovenskem. Imam še druge žive spomine na Mklavževe večere. To so moja otroška doživetja v letih, ko sem skakljal v bližini clevelandskega Sv. Vida, kjer me je pater Ponikvar oblil s krstno vodo in me prvič poklical z imenom Anton.

Moj oče je na Miklavžev večer zmeraj nekam zginil po večerji. Mati je meni in moji sestri še živahnejše govorila o dobrem Miklavžu in njegovem spremstvu lepih in dobrih angelcev. Pa o peklenških je pripovedovala in naju opominjala na tista dejanja, ki sva jih napravila, kar nekam blizu podobnih tem zavrženim angelom.

O Miklavževem semnju ni nikdar govorila. Le o srečanju Miklavža je vedela povedati. V mestu ga je srečala. In oče je odšel, da bi ga še enkrat srečal, v večernem času pred njegovim nočnim skrivnim obiskom.

Seveda Miklavževega velikega semnja v moji ameriški rojstni deželi ni nikdar bilo, kakršen je bil njega dni na Slovenskem. Pa vendar sta mi slovenska starša znala dati otroško nedolžno, živo in polno Miklavževo skrivnost in prav takšno doživetje ob njej. Znala sta nositi svoj domač svet po tujem svetu. In znala sta mi dati svoj domač svet v mojih otroških letih v tej ameriški zemlji. In vprav zategadelj se ju spominjam ob Miklavževih dnevih še posebno živo, ko sem spet nazaj v tej rojstni zemlji, sam in doraščen.

Pa sinoči v dvorani njujorške slovenske srenje pri cerkvici Sv. Cirila sem mislil na svoja otroška leta in bil srečen, da Miklavž še zmeraj zvabi slovenske starše in njihove otroke v tisti svet, v tisti doživljanjski milje, ki je bil njega dni na Slovenskem tako lep in tako bogat, tudi tam, kjer je vladala neizprosna revščina.

Da, zares radosten sem bil, stoječ zadaj v dvorani in opazujoč našo zbrano mladež, katere pa je še več — kot sem jo videl pred seboj. Večkrat pa me je le obletela žalosti polna sraga ob pomisli:

To so naše slovenske družine, zbrane zdajle skupaj kot del naše narodne slovenske srenje v New Yorku. Vsaka zase ima očeta in mater, da skrbita budno za njihovo dobro. Koliko žrtvovanj morata napraviti za to njihovo dobro. Zmeraj sta ob njihovi strani. Naša skupna narodna družina pa je včasih tako sama sebi prepuščena. In sinoči nisem mogel ugotoviti, ali sta naša očeta Richard in Bertrand odšla na Miklavžev semenj, ki ga v New Yorku ni, ali sta odšla na srečanje z Miklavžem v mestu njujorškem? Morda sta zgrešila pot nazaj v tem, včasih zamotanem iskanju, a eno se je le zgodilo: Miklavž s svojim spremstvom iz višav in peklenskih nižav je našel pot na Osmo in nas zbrane spet pozdravil. Naše male pa obdaril. No ja, pa sem si rekel: zgleda, da nas ima še rad...

Ob prihodu v dvorano je še mene blagoslovil. Spoštljivo sem sklonil glavo. On pa je s počasnimi koraki šel naprej po dvorani. Pozdravljal in blagoslavljal je staro in mlado, dokler ni prišel do svojega prestola v nebesnem delu. Ta del sta pripravila in uredila zanj Marjanca Jenko in Tone Babnik. Bil je kar prijeten in smiseln ter učinkovit prijem bistva miljeja za prihod Miklavža in njegovega spremstva. To spremstvo je bilo kar mogočno. Šest angelcev je imel ob sebi. Njih imena sem ujel v šepetnih medsebojnih poklicih. Bila so: Lidija, Marjanca (K) in Anči ter Lucija, Marjanca (P) ter Amica.

Iz pekla je Miklavž dopustil v svoje spremstvo Luciferja ter peklenščke: Andreja, Kolerčka in Jožeta. Kar nekam nebesna imena, ki kažejo, da so morda nekateri od zavrženih angelov, katerim so odpadla lepo blesteča krila.

Ko sem dojemal živahnost tega našega živ-žava pred Miklavževim prihodom in ko sem podoživljal svojo mladost v strahu, trepetu, radosti in drgetu, ki se je odražal iz doživljanj teh naših mladih, sem si dejal:

Saj življenje se nikdar ne izstara. Ono premineva v novo življenje. Moja mladostna doživetja so zdaj prav tako močna v teh mladih. Prav takšna bodo čez mnogo let Miklavževa otrokova doživetja, če jih bodo drugi z Miklavževim prihodom vzbudili. Menda je veselje življenja zmeraj v medsebojni podobnosti, kot so si podobne življenjske tragike in tragika smrti. Med tema dvema skrajnostnima mejama pa nihamo zmeraj prav vsi: posamezniki in skupnosti. Z rojevanjem in ustvarjalno delavnostjo pa smrt premagujemo.

In sinočno miklavževanje na Osmi pri Sv. Cirilu nam je spet pokazalo, kje se moramo poboljšati in kako nam je nadaljevati, da bo naša narodna skupnost še dolgo živela in še na leta in leta miklavževala z novo, a še zmeraj našo — slovensko mladino.

Tone Osovnik

—o—

Spomini na p. Bernarda Ambrožiča ob 80-letnici

(Dalje)

Ker je že tukaj natisnjeno pismo, ki pove vse, čemu se je uprl — kar se je po vesti tudi moral — partizanskim sleparijam, naj v dopolnilo še od svoje strani nekaj zapišem.

Konvencija KSKJ (XXI.) se je vršila v Pueblo, Colo., od 17. do 29. avgusta 1946. Bil sem od društva sv. Kristine 219. delegat. Ko smo prišli v konvenčno dvorano, ki je last društva sv. Jožefa, smo v ponedeljek zjutraj dobili na sedežih letake s sliko, kako se rokuje škof Rožman z nekim nemškim predstavnikom v Ljubljani — žal ime sem pozabil, kdo je bil? — Istočasno je A.D. 19. avg. 1946 objavila: Škof Rožman pride pred sodnijo: Belgrad — Na 21. avgusta se bo pričela v Ljubljani sodna obravnava proti 66 let staremu bivšemu ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu. Obtožen je sodelovanja s sovražnikom. (Škof Rožman je sedaj na Koroškem.)

Bilo je strašno "pohujšanje", ki je škof predstavniku (kar povsod vljudnost zahteva) nemške oblasti segel v roko. Tako so izrabili na konvenciji Katoliške Jednote, da bo dan dokaz "sodelovanja z okupatorjem", da ga bomo zasovražili! Zdi se mi, da je nekdo pokojnega urednika Jamesa Debevca moral telefonsko obvestiti, da je v A.D. — dobivali smo jo z letalsko pošto — sredo, 21. avgusta 1946, na prednji strani nad fotografijo bilo natisnjeno: "Hitlerjev zunanji minister Ribentrop v Stalinovi družbi." (Slika kaže smejočega se Stalina — v sredi ne vem kdo je, in Ribentropa, držečega roko v roki.) Pod sliko pa je urednik A.D. zapisal to: "Sedaj ko so Slovencem zapravili Trst, Gorico in Celovec, so pri SANS-u spet našli malo časa, da napadejo škofa Rožmana kot kolaboratorja. Da bi bila resnica nelogike, ki jo nudi SANS naprednim prežvekovalcem

(Dalje na 3. strani)

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Izidi občinskih volitev so iznenadili

Pri občinskih volitvah pretekli teden ni nihče pričakoval tolikih sprememb in so bili zato posebno politiki precej iznenadeni. Novi torontski župan je David Crombie, 36 let stari profesor ekonomije na visoki šoli in v politiki popoln novinec. Mesto, ki je vejlalo dolgo za konservativno po svojem mišljenju, je doživelo nagel in močan preobrat ter dobilo najprogresivnejše voljeno vodstvo, kot trdijo politični presojevalci in razlagalci položaja.

Toronto je poleg Los Angelesa in Sao Paulo najhitrejše rastoče mesto na zahodni poluti. Volivci naj bi bili pri zadnjih volitvah rekli, da hočejo v rasti mesta in posebno v njegovi ureditvi bistvene spremembe. Manj novih avtovelecest, pa boljša javna prometna sredstva, manj velikih športnih zgradb, ki koristijo v prvi vrsti njihovim g r a d i teljem, splošni javnosti pa premalo.

Mesto, ki je znano po svoji čistoči, malem številu zločinov, pa z obilico parkov in javnih središč za oddih in razvedrilo, naj se razvije in raste še bolj v korist splošnosti in ljudstva.

Bomo videli, kako bo vse to šlo, pravi večina vseh tistih, ki se za mestno javno življenje med nami bolj zanimajo in razvoju pazljivejše slede. Pretežni del naših ljudi se pripravlja na božične praznike in je na volitve že pozabilo, ko so bile komaj mimo.

Največji praznik pred nami

Po vseh naših domovih že diši po božiču. Ko starši izberejo božična darila in jih prinašajo domov, se otroci veselijo jaslic in božičnega drevesa, ki je prišlo med nami v splošno navado.

Jaslice so srce božiča, praznika Gospodovega rojstva! Njihova preprostost, ki je bila primerno bivališče za Sina božjega, naj spominja in kliče nazaj v preprostost, ko nas rastoče obilje vleče in vabi v novo razkošje. Sreča ni v obilju, kot nam govore jaslice, je v pravem duhu, v pravi misli in gledanju na življenje.

Kjer se je slovenski duh v družinah ohranil, govore jaslice jasno in glasno: Blagor preprostim, zakaj Boga bodo gledali!

Božja družina je zgled vsem drugim družinam. Njena povezanost, njena edinost, njeno posvečeno delo, njeno skromno življenje... Bivala in živela je v preprosti nazaretski hišici, kot se je božji sin rodil v preprosti, skromni štalici in bil v jasli položen...

Slovenci smo skromni ljudje, pridni, delavni in varčni. Bahačev ni bilo veliko med nami, čeprav Gorenjcem to nekateri radi očitajo. Tu in tam je vendar bil kdo, ki se je rad pobahal in hodil pokoncu, kot da bi bil žrd požrl kot so včasih dejali. Ljudje na to niso dosti dali in so take gledali z nezaupanjem, saj je znan rek: Čevlje na biks, v aržet pa niks! Naši ljudje so često dejali, da je tistemu, ki jamra, treba vzeti in dati tistemu, ki se baha...

Tule v Kanadi je šlo nekaterim nekaj bolj v glavo, ko so si nabrali nekaj več tolarjev. Prepričani so, da je s številom tolarjev rastla in še vedno raste tudi pamet... Večina to le gleda in si misli svoje, kdo še tu in tam zmaje z glavo, na splošno pa hodimo vsak svojo pot, se pozdravljamo in smo veseli, če se kje srečamo ali snidemo.

Za praznike se bomo obiskovali in srečevali, se pozdravljali in govorili o vsem, kar nas zanima in boli, pa obujali tudi spomine na letošnje leto in tudi na ona davna leta, ko smo božič praznovali še doma v lepi Sloveniji.

Prazniki nas vedno tesneje povežejo z domom onstran morja. V nas oživi vsa ona domačnost, lepota, vsi stari običaji s posebno svečanostjo, ki je v njih polnila naše slovenske domove in seveda naša srca...

Naj ne bo našega slovenskega doma v Kanadi brez jaslic, brez srca in smisla Božiča, največjega praznika družin!

DOMA IN PO SVETU

Ko beremo in slišimo, da se razmere v Sloveniji bolj in bolj zategujejo, smo veseli, da živimo v Kanadi, kjer nam svobode nihče ne krati. Nekateri kljub vsemu kar vztrajno hodijo domov, pa bodo postali morda previdnejši, ko zvedo, da so par priseljencev iz Jugoslavije, ki so bili kanadski državljani, v Jugoslaviji tekom letošnjega obiska prijeli, obsodili in zaprli, druge pa si temeljito "privoščili" kar brez sodišča in sodbe. Še slabše se je godilo obiskovalcem Jugoslavije iz Avstralije...

Slovenci smo mirnejši in so v Ljubljani prišli do prepričanja, da ne kujemo v tujini več nobenih zarot proti komunističnemu režimu, odkar se ni posrečil Topliškov poskus, zato doslej vsaj tu nismo zvedeli, da bi koga prijeli v zadnjem letu, čeprav je znanih nekaj slučajev od preje. Na "pogovore" je bilo povabljenih več in nekateri so bili kar zgovorni, kot se je neki režimovec zadnjič hvalil znancu, ko sta se srečala v Trstu.

Pa kaj bi to, poglejmo malo po naši širni deželi in po svetu!

*

Duhovi v pokrajini Kvibek so tu in tam še vedno razgreti, vendar prevladuje prepričanje, da edinost Kanade ni v nevarnosti. Edina Kanada v svetu precej pomeni, razdeljena bi komaj kaj. Postopno bi nujno padla pod vpliv močnejše južne sosede. Nekateri že tako trdijo, da je zahodni del Kanade, posebno Britska Kolumbija, bližje ZDA kot pa Ottawi in da bolj teži proti jugu kot proti kanadskemu vzhodu.

*

Pravosodni minister Jerome Choquette je dejal pretekli teden, da bo v okviru novega programa za vežbanje policije v Quebecu treba policijskim kandidatom dve leti in pol študija na visoki šoli in pol leta posebnega vežbanja in študija na Quebec's Police Institute.

Tako izvežbani pokrajinski policaji bodo verjetno vršili službo bolj vestno in bolj uspešno.

*

Progresivna k o n s e r vativna stranka je na posvetih v Ottawi sestavila podrobne načrte za uspešno nadziranje vlade in njenega dela, ko se bo 4. januarja 1973 sestal novi parlament k rednemu delu.

*

Michelin Tire Corporation v New Yorku, podružnica mogočne francoske industrijske družbe, je objavila, da bo zgradila v ZDA veliko tovarno za izdelavo avtomobilskih gum. Gradnja bo stala z opremo vred 200 milijonov dolarjev. Tovarno bodo začeli graditi prihodnje leto in upajo, da bo v dveh letih že v obratu.

Nova tovarna v ZDA ne bo na noben način vplivala na tovarni družbe v Kanadi.

*

Fred Kopmann bi bil brez dvoma našel smrt v snegu, da ga ni rešila ljubezen in skrb do njegovih treh otrok, ki so čakali nanj v tovornjaku, ki je obstal na samotni cesti v Rocky Mountains v nedeljo, 3. decembra. Tako je do smrti utrujen in izčrpan hodil 15 ur, da je prišel do zasilnega telefona in poklical pomoč. Ta je prišla in rešila njegove tri otroke in njega. On je moral s precej hudimi ozeblinami ostati nekaj časa v bolnišnici v Banffu.

*

V Italiji, kjer je velika brezposelnost, se vrste štrajki drug za drugim. Prejšnji teden so štrajkali v Milanu pobiralci smeti in odpadkov, pa tudi bančni uslužbenci. Štrajkalo je v Italiji tudi milijon učiteljev in učiteljic. Štrajkujoče strežnice na letalih so ustavile promet Alitalia letal.

*

V francoskih šolah ne bodo več rabili peres in črnila, pisali bodo v novimi "peresi', ki so postala moderna po vsem svetu.

*

V Ontariu bi radi znižali izdatke za gradnjo šolskih poslopij od 159 milijonov na 50 milijonov letno. Pravijo, da bodo boljše uporabili obstoječa šolska poslopja, namesto da bi gradili nova. Šola je lahko v njih dopoldne in popoldne in šolarje je mogoče voziti v šolo, če ni prostora za učilnice v bližini...

Bodo starši s tako rešitvijo zadovoljni?

*

Pivec v gostilni je vprašal gostilničarja, če bi rad prodal več piva? "Seveda," je bil odgovor. Vprašal je, kako bi to dosegel, in pivec mu je s pogledom naravnost v oči povedal: Prav lahko. Nalivajte le kozarce do vrha!

*

Kraljica Elizabeta II. je sprejela povabilo predsednika vlade P. E. Trudeauja tekom njegovega obiska v Veliki Britaniji in bo prišla prihodnje leto na obisk v Kanado, ko bo tu zasedala konferenca predsednikov vlad britanske Skupnosti narodov.

*

Glavni r a č u n s ki nadzornik Maxwell Henderson je v govoru pred zborovanjem v Calgaryju obdolžil zvezno vlado, da mu dela vse mogoče ovire in težave, da ne bi mogel uspešno nadzirati trošenja javnega denarja. V zvezi s tem je opozorila na prenovo letalonosilke Bonaventure, ki so jo kmalu potem, ko je bila za drag denar obnovljena, prodali za staro železo.

*

Gen. Idi Amin, predsednik Ugande, je dejal pretekli teden, da se bo Uganda znebila tudi britanskih "imperialistov", ki molzejo ugandsko gospodarstvo. Svoje ukrepe je napovedal za 18. dec., ko bo sprejel zastopnike 3,500 Britancev, ki žive v Ugandi.

*

Finančni minister John Turner ter minister za vseljevanje Robert Andras sta objavila pretekli teden, da bo vlada porabila za zaposlitev v letošnji zimi od 325 do 375 milijonov dolarjev, med tem ko jih je lani le okoli 300 milijonov.

Spomini ob 80-letnici p. Bernarda Ambrožiča

(Nadaljevanje s 2. strani)

bolj užitna, so jo potresli z otrobi dveh slik, kjer kaže škofa v družbi Nemcev. Prinašamo sliko Stalina in Ribentropa, ko podpisujeta prijateljsko pogodbo med Hitlerjem in Stalinom ter delita slovansko Poljsko. Morda se kak Stalinov častilec zamisli in se vpraša, koliko more slika dokazovati kolaboracijo. Pri SANS-u, se bodo seveda naprej pohujševali nad Rožmanom, ne nad Stalinom. Vrhovni poglavar vseh komunistov sme sklepati "prijateljsko" pogodbo s Hitlerjem, škof je "izdajalec", če se uradno pozdravi z njegovim uradnikom. In "napredni" bodo naprej ploskali tej logiki in takim dokazom, tri "katoličanke" bodo še sedele v odboru SANS-a in tako pomagale blatiti katoliškega škofa."

Naj še to pripomnim: Ko smo prišli v Pueblo, me je neki rojak — imena se več ne spomnim — vprašal: od kod sem? Odgovoril sem: "Iz Clevelanda, Ohio." Nato mi pa pravi: "Kakšni pa ste Slovenci v Clevelandu, da volite takega župana Slovenca, ki ni vreden, da bi bil župan Clevelanda. Zakaj on se ne zavzame, da bi Trst in Gorico Tito dobil?" — Pojasnjeval sem mu, da France Lauše je z dušo in telesom Slovenec. Če smo Slovenci ob Trst in Gorico — zraven še ob Koroško, je to komunistična zasluga, kot župan Clevelanda pa on ne more drugim ukazovati!

Ne dvomm, da je ta titovec poskrbel, da so bile tiste slike na stolih v konvenčni dvorani.

Istočasno, ko se je vršila XXI. konvencija od 17. od 23. avgusta 1946, je omembe vredno, da je A.D. prinesla kot "headline" te novice: "Jugoslovanski komunisti začasno z a d o v o l j n i s Trstom." Trst — Komunistično vodstvo v Julijski Krajini je sprejelo predlog velikih štirih, da postane Trst in nekaj okolice mednarodna država. (Dostavljam: radi "suše" za 400,000 ton pšenice se je Tito odpovedal slovenskemu ozemlju, kot sem v prejšnjih spisih napisal.)

A.D. 20. avg. 1946 je prinesla "headline": "Napad na ameriško letalo je bil popolnoma neopravičen." Belgrad — Jugoslovanska bojna letala so izstrelila več salv iz strojnic v ameriško transportno letalo C-47. To se je zgodilo 9. avgusta nad Ljubljano. Ameriška posadka je bila potem prisiljena se z letalom podati na tla. Tako poroča ameriški poslanik v Belgradu Richard C. Patterson, ki označuje napad na ameriško letalo kot "zahrbten, neopravičljiv, namenoma izvršen na letalo prijateljske države."

Toliko k dogodkom, ki so se istočasno godili. Naj še omenim, kar je v isti številki A.D. natisnjeno: Washington — Ameriška vlada je včeraj javno obtožila Jugoslavijo, da so Titovi vojaki 12. julija (1946) prestopili mejno črto pri Trstu ter brez vsakega povoda začeli streljati na ameriške vojake, ki so hoteli vedeti, kaj delajo na tej strani. — Neki uradnik v državnem oddelku je rekel: "Mi smo že dolgo vedeli, da Jugoslovani počenjajo vse mogoče, da bi diskreditirali zavezniško upravo v Julijski Benečiji. Pri tem se ne opirajo na nobene fakte, ampak delajo vse tako, kot je boljše za njih propagando."

ZA LETOS SO ŽE DAVNO ODLETELE — Na sliki spodaj vidimo v Ottawa živalskem zatočišču skupino kanadskih gosi v letošnji jeseni, predno so se podale na jug. Gornja slika kaže kanadske gosi na letu proti jugu ZDA in v Mehiko, da se ognejo hudemu zimskemu mrazu.

Delo za moške & ženske

OSKRBNIK

Zakonski par dobi službo za oskrbnika, 20 milj vzhodno od Clevelanda. Delo stalno, plača zelo dobra, in prosto stanovanje. Zelo priporočljivo za družino.

Kličite ali sporočite Ameriški Domovini

(240)

Zdaj se spomnim, kako to odgovarja besedi znanega Ljuba Sirca v Zborniku Svobodne Slovenije 1963, ki je istočasno tam bil: "Da so tam (Titova oblast) storili vse, da si iz zaveznikov, prijateljev, naredijo sovražnike."

(Pride še)

M. T.

Antibiotiki škodljivi za rabo proti prehladu

WASHINGTON, D.C. — Vodstvo zvezne uprave za hrano in droge je opozorilo javnost na nevarnost uporabe antibiotikov proti vsakemu malemu prehladu. Antibiotiki ne povzroče le zastrupljenja krvi, ampak omogočijo tudi kasnejše, res nevarne infekcije.

Dr. Henry E. Simmons, načelnik urada, je dejal Senatu, da so zadnje študije pokazale, da je nepravilna uporaba antibiotikov povzročila od 100,000 do 300,000 zastrupitev krvi na leto, od tega 30 do 50% smrtne. Če so te številke pravilne, je vprašanje "uničujočega pomena".

Zloraba antibiotikov lahko povzroči tudi uničenje enih bakterij, pa okrepitev drugih, ki postanejo veliko bolj nevarne in pri tem tudi veliko bolj odporne proti vsem antibiotikom. Dr. H. Simmons je dejal, da je na milijone bolnikov, ki letno dobijo antibiotike, ki jih dejansko ne potrebujejo.

Manjši pridelek riža v Indoneziji ogroža redno prehrano

DJAKARTA, Indonez. — Letošnji pridelek riža bo nemara zaradi suše za okoli 425,000 ton izpod 12 milijonov ton, kolikor je potrebnih za redno skromno prehrano prebivalstva. Poročila pravijo, da je zaradi pomanjkanja hrane že umrlo 60 ljudi.

Cene riža so se v nekaterih predelih države v zadnjih treh mesecih podvojile. Prizadeti sta tudi osrednja in vzhodna Java, kjer živi okoli 50 milijonov ljudi.

Predsednik Suharto je na svoji nedavni poti po Evropi iskal pomoči za svojo domovino, ki je zopet enkrat zašla v stisko, četudi je izredno obdarjena z naravnimi zakladi, ugodno klimo in obsežnim rodovitnim ozemljem.

Za orožje denarja dovolj, za reveže le malo

ZDRUŽENI NARODI, N.Y.— Svet je lani porabil za orožje in vojske preko 200 bilijonov dolarjev, za pomoč revnim državam so pa razvite, bogate države dale le 8 bilijonov.

Ob teh številkah se je treba zamisliti in vprašati: Kam to vodi? Mar človeštvo res ne bo našlo modrejše uporabe svojih sredstev?

Oglašajte v "Amer. Domovini"

CLEVELAND, O.

DELO DOBIJO

Delo za par

Iščemo zakonski par srednje starosti za vodstvo pogrebnega zavoda. Vas naučimo. Dobra plača in stanovanje. Pišite na: P.O. Box 6, So. Euclid, O. 44121

(5,8,12,15 dec)

Male Help wanted

Help Wanted
TRUCK DRIVER

Experienced, must know city, good wages, steady work, references required. Apply in person only.

2696 E. 48 St.
Cleveland, Ohio 44104

(239)

MALI OGLASI

SMALL INVESTOR
First Chance for Big Profit

Double and single house on one lot. St. Francis Parish — on E. 71 St. Make offer.

932-0652

—(239)

EUCLID

Brick duplex, 6-6, double garage, 2 yrs. young, 3 bedrooms each, full basement.

EUCLID —
RUSSELL DEVELOPMENT

New brick ranch, double attached garage, 1½ bath, built-in oven and range, full basement, Beautiful!

ALSO A VARIETY OF OTHER HOMES TO SHOW

Open 2 to 6 Saturday & Sunday

UPSON REALTY
499 E. 260 St. RE 1-1070

(242)

STANOVANJE SE ODDA

5-sobno moderno stanovanje, spodaj, ima furnez in cena je zmerna.

1237 Addison Rd.
432-0906

Kličite od 4 do 8 zvečer.

—(12,14.dec.)

V najem

Oddamo 4 sobe in kopalnico, plinsko ogrevanje, zgoraj na 6013 Bonna Ave. Vprašajte zadaj, zgoraj, na 6011 Bonna Ave., ali kličite 881-7122.

(242)

V najem

Oddamo enodružinsko hišo, 3 spalnice, v fari sv. Kristine blizu Recher dvorane. Najemnina $125. Kličite 943-2666 po 5. uri.

—(241)

V NAJEM

5-sobno stanovanje z moderno kopalnico in kuhinjo se odda v okolici E. 52 St. Kličite 391-0237 ali 449-3749.

—(241)

KOLLANDER WORLD TRAVEL

Welcomes You To A

SKI PARTY

THURSDAY, DECEMBER 14, at 8 P.M.
at the HOFBRAU HOUSE

FREE ADMISSION and REFRESHMENTS

SPECIAL SKI MOVIES

Hosts: Council President Edmund Turk and Polka Band Leader George Staiduhar

Boleslav Prus:

STRAŽA

"Vidite, to je bilo tako. Šel je Hrib in šel je Lukovec z Orehovcem, oblečeni kakor na praznik sv. Rešnjega Telesa. Gospod jih je peljal v kanclijo, Hrib se je pa samo odkašljal in takoj začel od kraja:

"Slišali smo, gospod graščak, da hočete prodati očetovino. Svojo reč prodati ima vsak pravico, drugi pa jo kupiti, samo da plača kakor je treba. Vendar ne bi bilo lepo, da bi to, kar so vaši dedje in pradedje toliko časa imeli v lasti, in kar smo mi kmetje z našim delom upravljali, da bi taka stvar prešla v tuje roke. Zato naj gospod proda imetje nam, svojim kmetom in domačinom, ne oziraje se na tuje ljudi, ki takega spomina ne spoštujejo."

"Rečem vam," je nadaljevala Sobjeska, "govoril je tako krasno celo uro kakor kak duhoven na prižnici. Ko je pa Lukovcu križ zaspal, so vsi zaplakali. Kaj šele, ko so se začeli kmetje klanjati do tal gospodu, gospod jih je pa začel stiskati za glave..."

"No, pa kaj, bodo kupili?..." je prekinil nestrpno Polž.

"Zakaj ne bi kupili?... Kupili bodo!..." je zakričala baba. "Samo za ceno so si malo navzkriž, kajti gospod hoče za vsak oral sto rubljev, kmetje pa dajejo po petdeset. Toda, rečem vam, tako so jokali in se poljubovali, tako povdarjali, da mora biti sloga med kmetom in gospodom, da bodo gotovo gospodarji pridali kakih dvajset rubljev, gospod jim bo pa popustil ostalo. Jozel pravi, da bi toliko pridali, ne več, samo ne prenagliti se, pa gotovo sklenejo kupčijo... Moder je ta vražji žid! ... Teh par tednov, kar se kmetje pri njem posvetujejo, ima pa tak promet v krčmi, kakor da se je Mati božja v vasi prikazala... Ah! čudodelna Mati!..."

"Proti meni pa vedno ščuje gospodarje?" je vprašal Polž.

"Ščuje in ne ščuje," je odvrnila baba, "samo včasih tako omeni, da vi niste več gospodar, ampak trgovec. Kmetje so bolj razkačeni na vas kakor on. Ne morejo pozabiti, da ste pri njih kupovali kure po goldinarju, zemljemercem pa ste jih prodajali po dva..."

Po takih novicah se je Polž jutro potem napravil v graščino in se opoldne vrnil slabe volje domov.

"No, kaj je?" ga je vprašala žena.

"No, bil sem in vse ti povem, samo jesti mi daj."

Preoblekel se je, vsedel k skledi zelja in pripovedoval:

"I no, povem ti, šel sem skozi vrata, gledam, in po eni strani graščine so vsa okna odprta. V takem mrazu! slišiš ti, Neža?... Mislim, morda je, kar Bog ne daj, kdo umrl?... Pogledam, in tam v največji izbi (v tej z belimi stebri, veš? ki je tako velika kakor cerkev), se drsa po tleh lakaj, Matevž. Brez suknjiča, v predpasniku, s ščetko se podpira in se tako drsa, kakor fantje po ledu. Rečem mu: "Hvaljen bodi... kaj delate Matevž?" "Na veke", reče on, "vidite, da gladim tla, ker bo danes pri nas velik ples." "In gospod," rečem "še ni vstal?" "Eh," reče on, "gospod je vstal, samo sedalje pomerjata s krojačem kožuh, kajti gospod se za ples obleče kot krakovčan, gospa pa kot ciganka." "Jaz sem ga pa," rečem, "hotel prositi, naj mi proda travnik." Matevž pa, kot lakaj, na to: "Ne bodite neumni, Polž! Kako bo gospod govoril z vami o travniku, ko se pripravlja na krakovsko veselico..." In zopet se je začel drsati, da se mi je vrtelo od samega gledanja.

Odšel sem od okna in postal sem za hip poleg kuhinje. Slišim strašansko prasketanje, ogenj gori kakor v kovačnici, maslo šumi. Ko tako gledam, naenkrat prileti iz kuhinje Nace Kemper, ki je v graščini kuharju za pomagača, toda revež ti je bil tako krvav, kakor bi ga bil kdo s sekiro česnil. Zavpijem: "Nace! za Boga, kdo ti je tako kri puščal?" "Ne meni," reče on, "ampak kuhar mi je vrgel v obraz zaklano raco in me tako pomazal." "Hvala Bogu," rečem, "da ni od tebe ta sok, toda zato mi povej, kako bi dobil graščaka?" On pa reče: "Počakajte tukaj, kajti pripeljali so srno, pa jo pride gospod gotovo pogledat."

Nace je tekel k studencu, jaz pa čakam in čakam, da mi je noga zaspala. Tako čakam."

"No, in si videl gospoda?" ga je prekinila nestrpno žena.

"Seveda sem ga videl."

"In si govoril z njim?"

"Kako pak."

"Kaj sta se zmenila?"

"Ha, no, jaz sem mu povedal; "Prosil bi milostnega gospoda radi onega travnika..." On mi pa zašepeta: "Iii daj mi danes mir s kupčijami, danes nisem za to razpoložen."

"Samo to?" je vprašala žena.

Polž je pretegnil roke.

"Jutri pojdem tja, ali pojutrnjem, ko se naspe po plesu," je končal.

V tem času se je peljal Matija Ovčar s sanmi v gozd, po drva. S seboj je imel sekiro, malho, v njej malo živeža, pa hčerko neumne Zofke. Zapustivši siroto v jeseni, ni mati vprašala po nji do današnjega dne; tako je nadomeščal Ovčar najdenki mater. Sam jo je krmil, ji dajal ležišče v hlevu in jo jemal s seboj k vsakemu delu, da ne bi zapuščenega otroka nikoli pustil iz oči.

Otrok je bil tako nadložen, da se ni niti ganil in ni dal od sebe glasu. Polževi, predvsem pa Sobjeska, so mu napovedovali hitro smrt.

"En teden se bo vzdržala."

"Jutri umre."

"Oho! je že po najdenki."

Tako so govorili o nji v bajti. Toda najdenka je preživela teden, ni umrla tudi še drugo jutro in celo, ko so jo nekega dne že smatrali za mrtvo, je odprla zopet svoje motne oči v svet.

Matija je na podobna prorokovanja samo mahnil z roko, rekoč: "ne bojte se, nič ji ne bo!..." Vsako noč jo je skrivaj postavil k vimenu krave, podnevi se pa ni ločil od nje.

(Dalje prihodnjič)

HOLIDAY GOODIES—For a very feminine holiday look, it's the apron dress. White tablecloth lace is posed over black and white pin-dotted cotton in this little girl charmer from Cinderella's holiday collection.

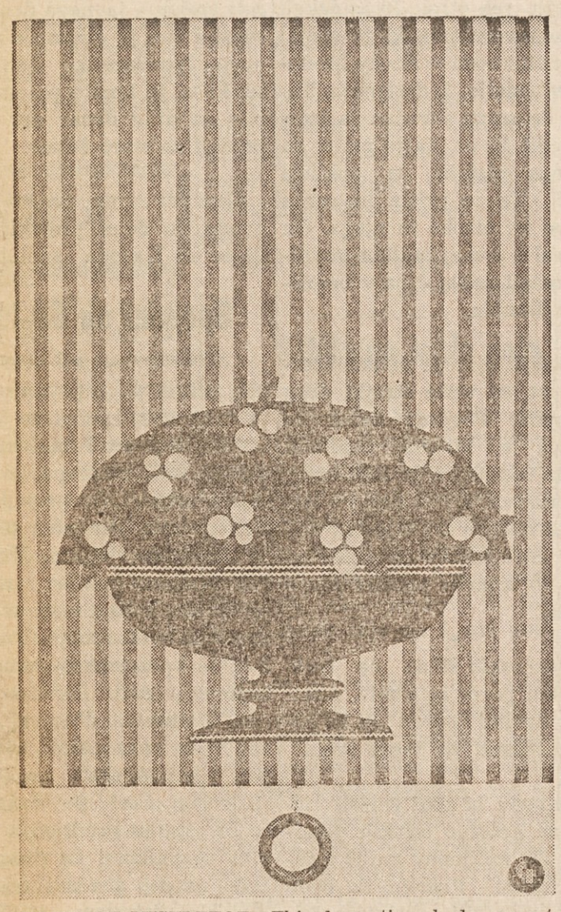

BOWL OF MISTLETOE—This decorative shade can act as a centerpiece for a holiday buffet table that's pushed against the window. Use a red and white striped cotton cloth shade and form a collage made from cotton fabrics glued into place with vinyl adhesive. Use red corduroy or cotton velveteen for the bowl, and trim it with tiny white cotton rickrack. Attach a half oval shape of solid green to the top of the bowl, and add on green leaves and white berries.

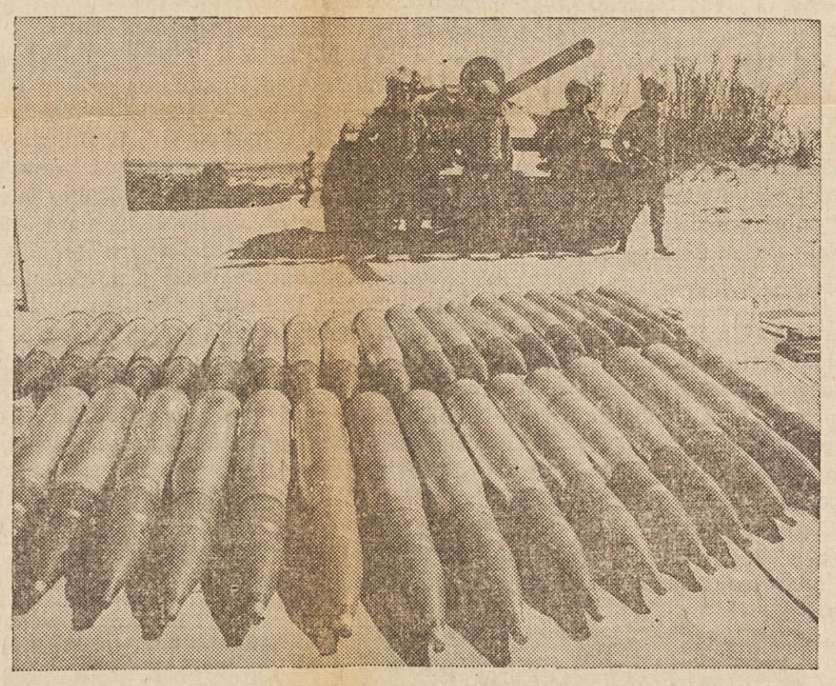

SOVRAŽNIK JIH JE OPREMIL — Izraelci so v vojni z Egiptom junija 1967 zasegli veliko število egiptskih tankov sovjetskega izdelka. Te tanke so postopno popravili in jih vključili v svoje oborožene sile. Na sliki vidimo enega od teh tankov s posadko pred njim in v ospredju z zalogo granat za njegov top.

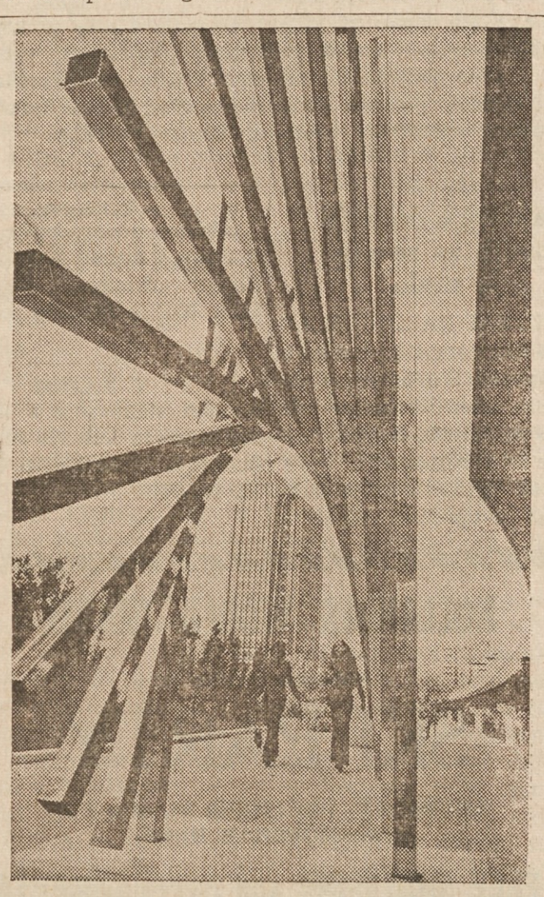

V MADRIDU — Union Building, ki ga vidimo na sliki v prehodu skozi svojevrstno stvaritev umetnosti v Madridu, bi po svoji podobi brez dvoma spadal bolj v kako ameriško mesto kot v Španijo.

Napredek letalske pošte

Do leta 1921 so letalsko pošto prenašali samo podnevi; tedaj so se začeli poskusni nočni poleti letal s pošto.

Naznanilo društvenim tajnikom

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu $15.

Društvom, ki imajo mesečni oglas v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asesmenta in druge kratke vesti. Dobijo torej za $15.00 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglas v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotove tudi priložnost za brezplačno objavo društvenih vesti in novic.

VOŠČITE PRAZNIKE

v božični številki Ameriške Domovine dne 18. decembra 1972!

Vaše čestitke, objavljene v našem listu, bodo dosegle številno slovensko izseljeniško družino po vsem svetu, tudi nekdanje prijatelje in znance.

Kličite 431-0628 ali pridite v urad.

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj posljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

.....

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA PODPORNA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:
- posmrtnine za neomejeno vsoto
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote $600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izrezek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Ilinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME .....

NASLOV .....

MESTO .....

DRŽAVA ..... CODE .....

Lepo božično darilo!

Ali imate sorodnika, prijatelja ali znanca, ki ne dobiva še Ameriške Domovine? Dajte, osrečite ga za Božič in mu naročite Ameriško Domovino. Boste videli, da mu boste zelo ustregli.

Ako to storite, bomo novemu naročniku poslali lepo božično karto obenem z božično številko ter ga obvestili, da mu Vi poklanjate naročnino kot Vaše božično darilo. Izrežite spodnji kupon in priložite naročnino obenem z natančnim naslovom novega naročnika.

KUPON

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošiljate Ameriško Domovino kot moje božično darilo na sledeči naslov:

Ime .....

cesta .....

mesto in država .....

Za to darilo pošiljam znasek $ .....

Moja ime je .....

Moj naslov je .....

mesto in država .....